

بررسی واکنش نرخ اشتغال به ساختار مالیات در ایران

حمید سپهر دوست*

احسان حسینی دوست**

علی بابایی***

محسن نارتار****

تاریخ دریافت: ۹۸/۱۰/۲۴ - تاریخ تأیید: ۹۸/۱۱/۲۳

چکیده

موضوع واکنش سطح اشتغال و عرضه نیروی کار به وضع مالیات از جمله مباحث چالشی در ادبیات نظری اقتصاد با نتیجه‌های نامشخص است. از یک طرف مالیات می‌تواند جایگزینی اختیاری درآمد - فراغت را در فرد تحریک نموده و موجب کاهش عرضه نیروی کار و افزایش نرخ بیکاری گردد و از طرف دیگر با وخیم‌تر شدن وضعیت رفاهی ناشی از کاهش دستمزد واقعی، مالیات می‌تواند فرد را مجبور به عرضه بیشتر نیروی کار جهت جبران رفاه از دست‌رفته گرداند. مالیات به‌عنوان مهم‌ترین ابزار سیاستی توسط دولت با هدف کسب درآمد و حمایت از تولید می‌تواند اثرات متفاوتی بر تعادل در بازار نیروی کار و متعاقباً نرخ بیکاری داشته باشد. هدف از پژوهش حاضر بررسی میزان تأثیرگذاری سیاست مالی در قالب وضع مالیات بر روی اشتغال و آزمون این فرضیه است که مالیات تأثیر منفی بر نرخ اشتغال دارد. بدین منظور از رویکرد تصحیح‌خطای برداری و آزمون علیت تودا-یاماموتو و داده‌های سری زمانی سالانه طی دوره ۱۳۹۶-۱۳۵۷ برای کشور ایران، استفاده شد. نتایج حاصل از آزمون علیت نشان داد، مالیات بر شرکت و مالیات بر واردات از عوامل افزایش‌دهنده نرخ بیکاری در ایران هستند. نتایج به‌دست‌آمده از روش تصحیح خطای برداری وجود یک رابطه مثبت و معنی‌دار بین متغیرهای مالیات بر واردات، تولید ناخالص داخلی و شاخص قیمت مصرف‌کننده و همچنین رابطه منفی و معنی‌دار بین مالیات بر شرکت و نرخ بیکاری را تأیید نمود. استخراج توابع واکنش ضربه‌ای نیز نشان داد که با بروز شوک مثبت از جانب متغیرهای مالیات بر شرکت، نرخ بیکاری در کوتاه‌مدت افزایش و در بلندمدت به سمت صفر میل می‌نماید. همچنین، با ایجاد شوک مثبت از جانب متغیرهای مالیات بر واردات و شاخص قیمت مصرف‌کننده، نرخ بیکاری در کوتاه‌مدت کاهش و در بلندمدت به سمت صفر میل می‌نماید. لازم به ذکر است تأثیر ایجاد شوک مثبت در تولید ناخالص داخلی روی نرخ بیکاری نوسانی است. از دیگر نتایج تحقیق، می‌توان به مقدار ضریب تصحیح خطا ۰.۰۹- اشاره نمود که این عدد بیانگر این است که مقدار ۹ درصد از خطای هر دوره در گرایش به روند بلندمدت تصحیح می‌گردد.

واژگان کلیدی: مالیات بر درآمد، اشتغال، نرخ بیکاری، تابع واکنش آنی، VECM

طبقه‌بندی JEL: C13, E62, H2, H24, H3, O4

* دانشیار گروه اقتصاد، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان (نویسنده مسئول)

Email: hamidbasu1340@gmail.com

** استادیار گروه اقتصاد، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان

Email: hosseinidoust@basu.ac.ir

*** کارشناس ارشد اقتصاد، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان

Email: babaieiali72@yahoo.com

**** دانشجوی دکتری اقتصاد، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان

Email: mohsentartar@yahoo.com

Analysis of Employment Rate Reaction to the Tax Structure in Iran

*Hamid Sepherdoust**

*Seyed Ehsan Hosseinidoust ***

*Ali Babaei ****

*Mohsen tartar *****

Received: 18/03/2019 Accepted: 14/01/2020

Abstract

The issue of labor supply and employment level response to the taxation system is one of the most controversial issues in the theoretical literature of economics with an uncertain outcome. On the one hand, taxation can stimulate an individual's incentive to voluntarily income-leisure substitution, reduce the supply of labor and increase the unemployment rate, and on the other hand, by worsening the welfare situation caused by the reduction in the real wage, one has to supply more labor to compensate for social dead weight loss. Taxation as the most important policy tool by the government for the purpose of monetization and production support can therefore have different effects on labor market equilibrium and subsequently unemployment rates. The purpose of the present study is to examine the impact of fiscal policy on employment taxation and to test the hypothesis that taxation has a negative impact on employment rate. For this purpose, the Error Correction Method (ECM), the Toda-Yamamoto causality test and Iran annual time series data were used for the period of 1978 - 2017. The results of the vector error correction method confirmed a positive and significant relationship between the variables of import tax, GDP and consumer price index, as well as a negative and significant relationship between corporate tax and unemployment rate. Impulse response functions also shows that with the positive shock of corporate tax

* Associate Professor in Economics, Department of Economics, Bu-Ali-Sina University, Hamedan, Iran . Email: hamidbasu1340@gmail.com

** Assistant Professor in Economics, Department of Economics, Bu-Ali-Sina University, Hamedan, Iran. Email: hosseinidoust@basu.ac.ir

*** Msc in Economics, Faculty of Economics and Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamadan, Iran. Email: babaeiali72@yahoo.com

**** Ph.D Student in Economics, Faculty of Economics and Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamadan, Iran . Email: mohsentartar@yahoo.com

variables, the unemployment rate increases in the short run and tends to zero in the long run. Also, by creating a positive shock from the import tax variables and the consumer price index, the unemployment rate drops in the short run and tends to zero in the long run. It should be noted that the impact of positive shocks on GDP is on the volatile unemployment rate. Other results of the study indicate that the error correction coefficient is 0.09, which indicates that 9% of the error of each period is corrected for the long-term trend.

Key Words: *Income Tax, Employment, Unemployment Rate, Impulse Response, VCEM.*

JEL classification: *C13, E62, H2, H24, H3, O4.*